

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 051 «Економіка»

Допускається до захисту
Зав. кафедри економіки та економічної теорії

С.Г. Бугажок *доцент Бугажок С.Г.*
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали
« 18 » листопада 2019 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ
ПІДПРИЄМСТВ ТА НАПРЯМИ ЇХ ОПТИМІЗАЦІЇ
(за матеріалами приватного акціонерного товариства
ПрАТ «Тетіївське хлібоприймальне підприємство»,
м. Тетіїв Тетіївського району Київської області)

Виконав Гаманов Максим Віталійович

Керівник професор Юхименко П.І.

Рецензент

д.с.н. доцент Тригук Ю.С.
вчене звання, прізвище, ініціали підпис

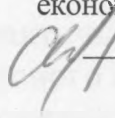
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛЮЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Економічний

Спеціальність 051 «Економіка»

Затверджую

Завідувач кафедри економіки та
економічної теорії

 доцент Батажжок С.Г.
вчене звання, прізвище, ініціали
02.10. 2018 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачу

Гаманову Максиму Віталійовичу

прізвище, ім'я та по батькові

Тема «Оцінка ефективності використання виробничих ресурсів підприємства та напрями їх оптимізації (за матеріалами приватного акціонерного товариства ПрАТ «Тетіївське хлібоприймальне підприємство», м. Тетіїв Київської області)»

Затверджено наказом ректора № 973/18 від 28 листопада 2018 року

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «23» 12 2019 р.

Перелік питань, що розробляються в роботі:

- вивчати економічну сутність та класифікацію виробничих ресурсів підприємств АПК;
- поглибити методичні аспекти оцінки ефективності використання виробничих ресурсів агропромислових підприємств;
- узагальнити особливості використання виробничого потенціалу агропромислових підприємств у сучасних умовах євроінтеграції України;
- проаналізувати сучасний стан та економічну ефективність використання виробничих ресурсів досліджуваного підприємства;
- продіагностувати організаційно-економічні трансформації щодо збалансованого використання виробничих ресурсів агропромислових підприємств;
- окреслити інвестиційні джерела та механізм розвитку виробничого потенціалу підприємств;
- сформулювати шляхи оптимізації наявних виробничих ресурсів та раціонального їх використання в агропромислових підприємствах

Вихідні дані: первинні документи для оформлення господарських операцій, фінансова звітність, бухгалтерські документи, накази, розпорядження керівництва щодо реалізації управлінських рішень у ПрАТ «Тетіївське ХПП»

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури		
Методична частина		
Дослідницька частина		
Формування роботи		
Перевірка на плагіат		
Надання на рецензування		
Попередній розгляд на кафедрі		

Керівник кваліфікаційної роботи

підпис

підпис

професор Юхименко П.І.

вчене звання, прізвище, ініціали

Гаманов М.В.

прізвище, ініціали

Здобувач

Дата отримання завдання «28» 09 2018 р.

РЕФЕРАТ

Гаманова М.В. Тема «Оцінка ефективності використання виробничих ресурсів підприємства та напрями їх оптимізації (за матеріалами приватного акціонерного товариства ПрАТ «Тетіївське хлібоприймальне підприємство» м. Тетіїв Київської області)»

Досліджено теоретико-методичні і практичні засади щодо забезпечення зміцнення та ефективного використання ресурсного потенціалу підприємств

Використано діалектичний, абстрактно-логічний, монографічний, економіко-статистичний, графічний методи дослідження

Виявлено (з'ясовано, доведено, підтверджено):

- з'ясовано економічну сутність та класифікацію виробничих ресурсів підприємств АПК;
- поглиблено методичні аспекти оцінки ефективності використання виробничих ресурсів агропромислових підприємств;
- узагальнено особливості використання виробничого потенціалу агропромислових підприємств у сучасних умовах євроінтеграції України;
- проаналізовано сучасний стан та економічну ефективність використання виробничих ресурсів досліджуваного підприємства;
- продіагностовано організаційно-економічні трансформації щодо збалансованого використання виробничих ресурсів агропромислових підприємств;
- окреслено інвестиційні джерела та механізм розвитку виробничого потенціалу підприємств АПК;
- сформульовано шляхи оптимізації наявних виробничих ресурсів та раціонального їх використання в агропромислових підприємствах.

Зроблено висновок про відсутність єдиного погляду щодо змісту виробничих ресурсів підприємства та їх складу. До виробничих ресурсів зараховують запаси та джерела сировини, матеріалів, майно, грошові кошти, праця. Виробничі ресурси виступають основою виробничого потенціалу як умови для виробництва. Від якості, стану, структури, поєднання й умов використання виробничих ресурсів залежить ресурсний потенціал підприємств АПК – як сукупність матеріальних, нематеріальних, трудових, фінансових ресурсів для досягнення місії та цілей підприємства.

Одержані результати можуть бути застосовані підприємствами для підвищення ефективності використання їхніх виробничих ресурсів.

Кваліфікаційна робота магістра містить 115 сторінок, 24 таблиці, 16 рисунків, список використаних джерел із 92 найменувань, 10 додатків.

Ключові слова: виробничі ресурси, потенціал, підприємство, оцінка, економічна ефективність, можливості, перспективи розвитку.

ANNOTATION

Pavlushenko A.V. The topic " Estimation of efficiency of use of production resources of the enterprise and directions of their optimization

(based on the materials of the Private Joint-Stock Company"

Tetievsky Hlebopriimel'ne Enterprise "in the city of Tetiev, Kyiv region)»

Theoretical, methodological and practical principles for ensuring the strengthening and effective use of the enterprise resource potential are investigated.

Dialectical, abstract-logical, monographic, economic-statistical, graphic research methods used

Detected (identified, proven, verified):

- the economic essence and classification of production resources of agricultural enterprises were found out;

- deepened the methodological aspects of the evaluation of the efficiency of utilization of production resources of agricultural enterprises;

- features of utilization of production potential of agro-industrial enterprises in modern conditions of European integration of Ukraine are generalized;

- the current state and economic efficiency of production resources of the studied enterprise are analyzed;

- Organizational and economic transformations have been diagnosed with regard to the balanced use of agricultural resources;

- outlines investment sources and mechanism of development of production potential of agricultural enterprises;

- ways of optimization of available production resources and rational use of them in agro-industrial enterprises are formulated.

It is concluded that there is no common view on the content of production resources of the enterprise and their composition. The production resources include inventories and sources of raw materials, property, cash, labor. Production resources are the basis of production potential as conditions for production. The quality, condition, structure, combination and conditions of use of production resources depends on the resource potential of agricultural enterprises - as a set of material, intangible, labor, financial resources to achieve the mission and goals of the enterprise.

The results can be applied by enterprises to increase the efficiency of their production resources.

Master's qualification work contains 115 pages, 24 tables, 16 drawings, a list of sources used of 92 titles, 10 applications.

Key words: production resources, potential, enterprise, evaluation, economic efficiency, opportunities, prospects of development.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	9
1.1. Економічна сутність та класифікація виробничих ресурсів агропромислових підприємств	9
1.2. Методичні аспекти оцінки ефективності використання виробничих ресурсів підприємств АПК	21
1.3. Особливості використання виробничого потенціалу агропромислових підприємств у сучасних умовах євроінтеграції України	32
Висновки до розділу 1	38
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «Тетіївське ХПП»	40
2.1. Загальна характеристика підприємства ПрАТ «Тетіївське ХПП»	40
2.2. Оцінювання фінансово-економічних показників функціонування ПрАТ «Тетіївське ХПП»	51
2.3. Вплив факторів внутрішнього середовища на ефективність використання ресурсного потенціалу досліджуваного підприємства	67
Висновки до розділу 2	72
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ В АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	74
3.1. Організаційно-економічні трансформації щодо збалансованого використання виробничих ресурсів агропромислових підприємств	74
3.2. Інвестиційні джерела та механізм розвитку виробничого потенціалу підприємств АПК	81
3.3. Шляхи оптимізації наявних виробничих ресурсів та раціонального їх використання в агропромислових підприємствах	93
Висновки до розділу 3	103
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	105
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	107
ДОДАТКИ	115

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про зерно та ринок зерна в Україні» від 04.07.2002 № 37-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 35, ст.258.
2. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 № 143-V. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=143-16>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=959>
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>
5. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 № 433-IV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=433-15>
6. Ареф'єва О.В. Економічні засади формування потенціалу підприємства / О.В. Ареф'єва, Т.В. Харчук // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №7(85). – С. 71-76.
7. Ареф'єва О.В. Економіка підприємства: навч. посібник / О.В. Ареф'єва, В.Г. Сахаєв, О.В. Ареф'єв, М.Б. Махсма, О.І. Попрозман ; Європейський ун-т. – К.: Видавництво Європейського університету, 2005. – 238 с.
8. Ареф'єва О.В. Управління потенціалом розвитку промислових підприємств. – К. : Грот, 2004. – 200 с. Авдеєнко В. Н. Виробничий потенціал промислового підприємства / Авдеєнко В. Н. – М. : Економіка, 1999. – 134 с.
9. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств : [підручник] / Андрійчук В. Г. – К.: ІЗМН, 1996. – 512 с.
10. Андрощук Д. В. Теоретичні питання визначення та оцінки виробничого потенціалу підприємства / Д. В. Андрощук // Університетські наукові записки. – Львівський, 2005. – Вип. 1/2. – С. 374–380.
11. Березін О. В. Стратегія підприємства : [навч. посібник] / О. В. Березін, М. Безпарточний. – К. : Кондор, 2010. – 224 с.

12. Бержанір І. А. Оптимізація структури оборотних засобів підприємств спиртопродуктового підкомплексу АПК / І. А. Бержанір // Економіка АПК. – 2008. – № 2. – С. 97–103.

13. Бидик А.Г. Визначення стратегічного потенціалу конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств / А. Г. Бидик // Економіка АПК. – 2002. – № 4. – С. 105–110.

14. Бова Т. В. Оцінка ефективності використання виробничого потенціалу сучасних промислових підприємств. / Т. В. Бова // Економічний простір. – 2008. – № 12/2. – С.66–72.

15. Богінська Л. О. Природний капітал як складова виробничого потенціалу АПК / Л. О. Богінська // Науковий вісник Ужгородського університету. – Ужгород, 2009. – С. 24-28.

16. Богун В. Л. Формування виробничого потенціалу промислових підприємств України / В. Л. Богун // Теоретичні та прикладні питання економіки. – Київ, 2007. – Вип. 13. – С. 120–124.

17. Богун В. Л. Формування та оцінка виробничого потенціалу підприємства / В. Л. Богун // Формування ринкових відносин в Україні. – Київ, 2007. – № 12 (79). – С. 56–59.

18. Бойківська Г.М. Модернізація виробничого потенціалу як основа забезпечення конкурентоспроможності підприємства / Г. М. Бойківська // Збірник наукових праць міжнар. наук.-практ. конф. [«Актуальні проблеми на сучасному етапі та перспективи розвитку фінансово-кредитного механізму АПК»], Кам'янець-Подільський, 25-26 жовтня 2007 р.): ПДАТУ, 2007. – С. 286–292.

19. Бородіна О. М. Державна підтримка агросфери: еволюція, проблеми : монограф. / О. М. Бородіна, С. В. Киричук, О. Л. Попова та ін. – К., 2008. – 264 с.

20. Буркинський Б. В. Методологічні аспекти розробки і оцінки стратегій розвитку промислового комплексу регіону : монограф. / Б. В. Буркинський, М. А. Сиваленко. – Херсон : Олді-плюс, 2008. – 405 с.

21. Буркинський Б. В. Розвиток підприємництва в промисловості України : монограф. – Одеса: ІПР екологічних досліджень НАН України, 2010. – 492 с.

22. Вініченко І. І. Концепція формування й функціонування організаційно-економічного механізму інвестиційної діяльності аграрних підприємств / І. І. Вініченко // Агросвіт. – 2010. – № 11. – С. 13–16.
23. Волкодав В. В. Інвестиційний клімат в агропромисловому комплексі України / В. В. Волкодав // Економіка АПК. – 2002. – № 6. – С. 62–65.
24. Гавва В. Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання : [навч. посібник] / Гавва В. Н. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 224 с.
25. Галаца І. О. Потенціал інноваторів: механізми використання / І. О. Галаца, Б. В. Буркинський. – Одеса : ІПРЕЕД НАН України, 2005. – 298 с.
26. Гальчинський А. Становлення інвестиційної моделі економічного зростання України / А. Гальчинський, С. Львовчкін // Економіка України. – 2007. – № 6. – С. 9–10.
27. Гаманов М.В. Економічна оцінка ефективності використання виробничих ресурсів аграрними підприємствами // Тези доповіді міжнар. науково-практичної конференції магістрантів «Інноваційні пріоритети у розвитку економіки та менеджменту» (БНАУ, 21 листопада 2019 року, с. 4-6). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://science.btsau.edu.ua/sites/default/files/tezy/zbirnik_material_econ_magistr_21.11.19.pdf
28. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень : [навч. посібник] / Гевко І. Б. – К. : Кондор, 2009. – 186 с.
29. Герасимчук З. В. Виробничий потенціал регіону: методика оцінки та механізми його нарощування / Герасимчук З. В. – Луцьк : ЛДТУ, 2003. – 244 с.
30. Гладій М. В. Використання виробничо-ресурсного потенціалу аграрного сектору економіки України (питання теорії, методології і практики) / Гладій М. В. – Львів : ІРД НАН України, 2005. – 294 с.
31. Гладій Н. В. Особливості поглиблення агропромислової інтеграції / Н. В. Гладій // Економіка АПК. – 2015. – № 5. – С. 55–58.
32. Горяча О. Л. Структура та відтворення виробничого потенціалу підприємства / О. Л. Горяча // Формування ринкових відносин в Україні : Зб. наук. праць. – К., 2006. – С. 71–75.

33. Губенко В. І. Стан і проблеми забезпечення розвитку виробництва та експорту продукції АПК в умовах СОТ / В. І. Губенко // Економіка АПК. – 2008. – № 5. – С.70–79.
34. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі / Губський Б. В. – К. : Наук. думка, 2009. – 135 с.
35. Гуткевич С. О. Інвестиційна пріоритетність галузей агропромислового комплексу / С. О. Гуткевич // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 10. – С. 143–148.
36. Дем'яненко М. Я. Проблеми аграрної економіки із вступом України до СОТ / М. Я. Дем'яненко // Економіка АПК. – 2003. – № 11. – С. 57–66.
37. Денисенко М. П. Формування інвестиційної стратегії економіки України / М. П. Денисенко, І. П. Шевчук, Я. В. Ганич, Л. Н. Павленко // Економіка та держава. – 2005. – № 3. – С. 42–46.
38. Дієсперов В. С. Рентабельність і дохідність / В. С. Дієсперов // Економіка АПК. – 2008. – № 6. – С. 57–63.
39. Дусановський С. Л. Економічні аспекти функціонування та розвитку продовольчого ринку регіону: монограф./ С. Л. Дусановський, М. А. Горлачук, С. Д. Пластун. – Тернопіль : Горлиця, 2007. – 234 с.
40. Дусановський С. Л. Економічні основи розвитку АПК в ринкових умовах / С. Л. Дусановський, Є. М. Білан. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – 198 с.
41. Забарна Е. М. Соціально-економічний розвиток регіону на інноваційно-інвестиційній основі : монограф. / Забарна Е. М. – Одеса : ІПРЕЕД НАН України, 2008. – 264 с.
42. Загородній А. Г. Менеджмент реальних інвестицій : [навч. посібник.] / А. Г. Загородній, Ю. І. Стадніцький. – К. : Знання, КОО, 2005. – 265 с.
43. Зінчук Т. О. Європейська інтеграція: проблеми адаптації аграрного сектора економіки : монограф. / Зінчук Т. О. – Житомир : ДВНЗ «Державний екологічний ун-т», 2008. – 384 с.
44. Іванов В. Б. Потенціал підприємства : [навч. посібник] / В. Б. Іванов, О. М. Кохась, С. М. Хмелевський. – К. : Кондор, 2009. – 300 с.

45. Іванов Ю. Б. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток: монограф. / Ю. Б. Іванов, П. А. Орлов, О. Ю. Іванова. – Х. : ІНЖЕК, 2008. – 352 с.
46. Іванух Р. А. Аграрна економіка і ринок / Іванух Р. А., Дусановський С. Л., Білан Є. М. – Тернопіль : Економічна думка, 2003. – 256 с.
47. Іщук С. О. Виробничий потенціал промислових підприємств: проблеми формування і розвитку: монограф. / С. О. Іщук. – Львів : ІРД НАН України, 2006. – 278 с.
48. Калитич Г. І. Науково-технологічний та інноваційний розвиток: концепції, моделі, рішення : монограф. / Г. І. Калитич, К. М. Коржавін. – К. : УкрІНТЕІ. – 2008. – 268 с.
49. Капустін О. О. Основи формування виробничого потенціалу АПК в системі ринкових відносин / О.О. Капустін // Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvlnau/articles/O._O._Kapustin.pdf
50. Кислицин В. О. Розвиток системи управління якістю на підприємстві : монограф. / Кислицин В. О. – Донецьк : ІЕП НАН України, 2009. – 188 с.
51. Кігель В. Р. Математичні методи ринкової економіки : [навч. посібник] / В. Р. Кігель. – К. : Кондор, 2008. – 160 с.
52. Клочко В. М. Організаційно-економічний механізм підвищення конкурентоспроможності продукції молокопродуктового підкомплексу АПК / В. М. Клочко // Економіка АПК. – 2008. – № 10. – С.129–135.
53. Коваленко Н. В. Забезпечення конкурентоспроможності національних підприємств у світовій економіці: монограф. / Коваленко Н. В. – Донецьк-Алчевськ : ІЕП НАН України, 2010. – 428 с.
54. Козловський С. В. Фінансова математика : [навч. посібник] / Козловський С. В. – К. : Знання України. – 2006. – 307 с.
55. Коротич П. Інвестиційні перспективи українського АПК / П. Коротич // Пропозиція. – 2014. – № 5. – С. 6–9.
56. Котельніков Д. І. Управління підприємством : [Словник-довідник юридичних термінів] / Д. І. Котельніков. – К. : Кондор, 2009. – 228 с.

57. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : [навч. посібник] – К. : Центр навчальної літератури, 2015. – 352 с.
58. Кривов'язюк І. В. Підприємство в умовах ринку : [навч. посібник] / Кривов'язюк І. В. – К. : Кондор, 2016. – 838 с.
59. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень : [навч. посібник] / Крушельницька О. В. – К. : Кондор, 2009. – 192 с.
60. Кулешова Г. М. Конкуренція і конкурентоспроможність в агропромисловому виробництві / Г. М. Кулешова // Економіка АПК. – 2008. – № 3. – С. 126–130.
61. Купчак П. М. Харчова промисловість України в умовах активізації інтеграційних та глобалізаційних процесів : монограф. / Купчак П. М. – К., 2009. – 152 с.
62. Лапін Є. В. Економічний потенціал підприємств промисловості: формування, оцінка, управління / Є. В. Лапін // Вісник СумДУ. – 2004. – Т. 2, № 1. – С. 63–71.
63. Лисяков В. П. Оцінка виробничого потенціалу підприємства / В. П. Лисяков // Наукові праці ДонНТУ, 2009. – Вип. 36-2. – С. 100–105.
64. Ліпич О. М. Ефективність виробничо-ресурсного потенціалу підприємства: фактори впливу та критерії оцінки. / О. М. Ліпич // Науковий вісник. – 2005. – вип. 15.5. – С. 361–368.
65. Луцків О. М. Виробничий потенціал регіону : інноваційний вимір : монограф. / Луцків О. М. – Львів, 2008. – 242 с.
66. Мазур А. Г. Основи підприємницької діяльності і агробізнесу : [навч. посібник] / А. Г. Мазур, С. Г. Кафлевська, І. В. Власенко, Л. М. Серета. – Вінниця : Едельвейс, 2008. – 400 с.
67. Мазур А. Г. Управління регіональними інвестиційними процесами в агропромисловому комплексі : монограф. / Мазур А. Г., Козловський С. В., Герасименко Ю. В. – Вінниця : «Голуб-Прес», 2008. – 208 с.
68. Мельник В. М. Основи економічного аналізу: [навч. посібник] / Мельник В. М. – К. : Кондор, 2009. – 128 с.

69. Мікловда В. П. Агропромислове виробництво в умовах ринкових трансформацій : монограф. / В. П. Мікловда, М. В. Газуда. – Ужгород : Ліра, 2008. – 224 с.
70. Міценко Н. Г. Теоретичні засади визначення сутності категорії «виробничий потенціал підприємства» / Н. Г. Міценко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.3. – С.302–304.
71. Мочерний С. В. Основи економічних знань : [підручник] / Мочерний С. В. – К. : Вид.центр «Академія», 2000. – 304 с.
72. Музиченко А. С. Інвестиційна діяльність в Україні : [навч. посібник] / Музиченко А. С. – К. : Кондор, 2009. – 406 с.
73. Олексюк О. І. Управління потенціалом акціонерних товариств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. : спец. 08.00 03 / О. І. Олексюк. – К., 2001. – 22 с.
74. Осовська Г. В. Економічний словник / Осовська Г. В., Юркевич О. О., Завадський Й. С. – К. : Кондор, 2009. – 360 с.
75. Осташко Т. О. Внутрішній агропродовольчий ринок в умовах СОТ : монограф. / Осташко Т. О. – К. : ІЕП НАН України, 2010. – 208 с.
76. Пастернак О.І. Економічний розвиток регіону: маркетингове забезпечення: монограф. / Пастернак О. І.– Львів: ІРД НАН України, 2009.– 200 с.
77. Пасхавер Б. Й. Виклики і шляхи агропродовольчого розвитку : монограф. / Пасхавер Б. Й., Шубравська О. В., Молдаван Л. В. – К. : ІЕП НАН, 2009. – 432 с.
78. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / Пересада А. А. – К. : Лібра, 2012. – 462 с.
79. Петренко В. П. Інтелектуальні ресурси соціально-економічних систем: аспекти інноваційного управління : монограф. / В. П. Петренко. – Львів : ІРД НАН України, 2014. – 196 с.
80. Петрова І. Л. Український ринок праці: особливості розвитку та ефективність функціонування : монограф. / За. ред. І. Л. Петрової. – К. : ІЕП НАН України, 2012. – 368 с.